

แบบฟอร์มการจัดทำข้อเสนอการพัฒนานวัตกรรม กรณีที่ 1

การพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและพัฒนานวัตกรรม
ของสำนักงานเลขาธิการกรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565

ชื่อเรื่อง การพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง

1. หลักการ เหตุผล ความจำเป็น

ห้องสมุดกรมควบคุมมลพิษเป็นแหล่งรวบรวม เผยแพร่และให้บริการเอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสาร เผยแพร่ ชุดข้อมูลและความรู้ด้านการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม โดยเอกสารส่วนใหญ่เป็นเอกสารที่จัดทำโดย กรมควบคุมมลพิษ มีการจัดระบบให้บริการสืบค้นและให้บริการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (เฉพาะเอกสารของ กรมควบคุมมลพิษ) ผ่านระบบห้องสมุดอัตโนมัติ นอกจากนี้ยังให้บริการเอกสารของกรมควบคุมมลพิษในรูปแบบ E-book ผ่านระบบห้องสมุดกรีนดิจิทัล (Green Digital Library) ที่เว็บไซต์ <https://greendigitallibrary.deqp.go.th> และ แอปพลิเคชัน Green Digital Library ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปัจจุบันแนวโน้มของห้องสมุดแบบดั้งเดิมถูกลดบทบาทและความสำคัญลง ด้วยเพราะสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา หรือ COVID-19 และความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ส่งผลให้การดำเนินงานและบริการต่าง ๆ ภายในห้องสมุดต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งด้านสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก การจัดการพื้นที่เพื่อเว้นระยะห่าง รวมถึงการจัดการรูปแบบสื่อ การให้บริการและรูปแบบ การนำข้อมูลไปใช้ เพื่อทำให้ห้องสมุดสามารถให้บริการข้อมูลได้ทุกที่และตลอดเวลา โดยผู้ใช้บริการไม่ต้องเดินทาง มาที่ห้องสมุด กระบวนการของห้องสมุดไร้กำแพง (Borderless library) และห้องสมุดเสมือนจริง (Virtual library) จึงถูกนำมาใช้ในการบริหารจัดการห้องสมุดยุคใหม่อย่างจริงจัง ข้อมูล เนื้อหา การให้บริการและรูปแบบ ของการนำเสนอจะเปลี่ยนไปจากเดิม อุปกรณ์ด้านเทคโนโลยี เช่น คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต โทรศัพท์มือถือ รวมทั้ง เครื่องมือการสื่อสารจะเข้ามามีส่วนบทบาทสำคัญในการใช้บริการห้องสมุด ข้อมูล เนื้อหาในสื่อต่างๆ จะถูก ปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบของสื่อดิจิทัลและพร้อมออนไลน์อยู่บนระบบเครือข่ายตลอดเวลา รวมทั้งการจัด แผนผังและการออกแบบห้องสมุดจะถูกปรับเปลี่ยนเพื่อรองรับการชีวิตวิถีใหม่ (Social distancing) และการใช้ งานห้องสมุดในรูปแบบห้องสมุดดิจิทัลที่มีเครือข่ายเชื่อมโยงกับห้องสมุดอื่นๆ

สำนักงานเลขาธิการกรมจึงมีแนวคิดในพัฒนาการให้บริการ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหาร จัดการข้อมูลด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในห้องสมุด โดยการจัดทำให้อยู่ในรูปแบบของสื่อดิจิทัล และ รวบรวมสื่อดิจิทัล วิดีทัศน์จากแหล่งอื่นมาเก็บไว้เป็นแหล่งเดียวกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ กรมควบคุมมลพิษและผู้ใช้บริการทั่วไป เช่น นักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชน สามารถเข้าใช้งานได้ด้วยตนเอง ทุกที่และตลอดเวลา

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อยกระดับการให้บริการข้อมูลข่าวสารด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมของกรมควบคุมมลพิษไปสู่ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2.2 เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชน ให้สามารถเข้าถึงและใช้งานข้อมูลด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมได้ทุกที่ ทุกเวลา
- 2.3 เพื่อปรับพื้นที่ภายในห้องสมุดให้สามารถรองรับการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3. ขั้นตอนการดำเนินงาน

- 3.1 การปรับปรุงพื้นที่และเผยแพร่ข้อมูล
 - 3.1.1 ปรับปรุงพื้นที่ภายในห้องสมุด ให้มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - 3.1.2 ออกแบบ ผลิตและติดตั้งโปสเตอร์ชุดข้อมูลด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น พร้อมผนวก QR Code เพื่อค้นหาข้อมูลเชิงลึก
- 3.2 การจัดทำระบบข้อมูลออนไลน์
 - 3.2.1 ออกแบบและจัดทำเว็บไซต์ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือ ศทส. ในการออกแบบและจัดทำเว็บไซต์ ประกอบด้วยหน้าหลัก ดังนี้
 - 3.2.1.1 หน้าหลัก
 - ข่าว กิจกรรม
 - ระบบห้องสมุดอัตโนมัติกรมควบคุมมลพิษ
 - ห้องสมุดกรีนดิจิทัล
 - บริการห้องสมุด
 - 3.2.1.2 ความรู้
 - บทความ
 - งานวิชาการ / งานวิจัย
 - คลิป / วิดีโอ
 - สื่อสิ่งพิมพ์
 - นิทรรศการ
 - 3.2.1.3 กิจกรรม
 - กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ / กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้
 - ปฏิทินกิจกรรม
 - วิดีโอการจัดกิจกรรม
 - 3.2.1.4 เครือข่ายศูนย์การเรียนรู้
 - 3.2.1.5 บริการของศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง
 - สอบถามข้อมูลด้านมลพิษ สิ่งแวดล้อม
 - การยืมหนังสือและสื่อ

- การคืนหนังสือและสื่อ
- บริการยืมต่อ
- บริการช่วยค้นหาเอกสาร
- บริการจัดส่งเอกสาร ข้อมูลผ่านระบบออนไลน์
- บริการถ่ายภาพเอกสาร ข้อมูล
- บริการ Book Delivery

3.2.1.6 ช่วยเหลือ ช่องทางการติดต่อ ข้อกำหนดและเงื่อนไข

3.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ / กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เดือนละ 1 ครั้ง

4. ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

- 4.1 ผู้ใช้ข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการให้บริการข้อมูลผ่านระบบออนไลน์
- 4.2 ข้อมูลถูกจัดเก็บเป็นระบบสามารถให้บริการได้ทุกที่ทุกเวลา

5. ผลการดำเนินงาน

5.1 การปรับปรุงพื้นที่และเผยแพร่ข้อมูล

5.1.1 ปรับปรุงพื้นที่ภายในห้องสมุดครั้งที่ 2 โดยการย้ายเคาน์เตอร์ให้บริการ ย้ายโต๊ะอ่านหนังสือ ลดจำนวนหนังสือและชั้นวางหนังสือ เพื่อเพิ่มพื้นที่อ่านหนังสือและพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.1.2 ผลิตและติดตั้งโปสเตอร์ชุดข้อมูลด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น พร้อมผนวก QR Code โดยผลิตโปสเตอร์ชุดข้อมูลเกี่ยวกับกรมควบคุมมลพิษ ข้อมูลด้านนโยบายและแผน ข้อมูลด้านมลพิษ และสิ่งแวดล้อม พร้อมจัดทำ QR Code เพื่อค้นหาข้อมูลเชิงลึก จำนวน 13

5.2 การจัดทำระบบข้อมูลออนไลน์

ศทส. ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการจัดทำเว็บไซต์ ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้ URL : http://library.pcd.go.th/elib/mockup_pcdlearning ซึ่งประกอบด้วย หน้าหลัก / หน้าห้องสมุด. / หน้าความรู้ / หน้ากิจกรรม / หน้าเครือข่าย / หน้าบริการ และหน้าช่องทางการติดต่อ เรียบร้อยแล้ว แต่เนื่องจาก ศทส. แจ้งว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ศทส. จำเป็นต้องพัฒนาระบบงานต่างๆ ภายใต้ภารกิจของ ศทส. ดังนั้น ศทส. สามารถสนับสนุนในลักษณะของการจัดทำในรูปแบบตัวอย่างเว็บไซต์ศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Mockup) เท่านั้น ทั้งนี้การดำเนินงานในลำดับต่อไป สลก. จะพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดจ้างทำเว็บไซต์ต่อไป

5.3 จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ / กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สลก. ได้ดำเนินร่วมจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยการจัดทำโปสเตอร์ และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ ประสานการถ่ายทอดกิจกรรมผ่านระบบ Zoom จัดเตรียมสถานที่ อุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม จำนวน 6 ครั้ง ดังนี้

5.3.1 ครั้งที่ 1 เรื่อง กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ด้านมลพิษ ภายใต้ศูนย์ปฏิบัติการพิทักษ์สิ่งแวดล้อม และกรณีศึกษา จัดโดย กตพ. เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2565

- 5.3.2 ครั้งที่ 2 เรื่อง เทคนิคการตรวจพิสูจน์และเก็บตัวอย่างสิ่งแวดล้อม กรณีการลักลอบทิ้งกากของเสียอุตสาหกรรม” จัดโดย กตพ. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2565
- 5.3.3 ครั้งที่ 3 เรื่อง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประสานงานเพื่อบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2550 จัดโดย กกม. เมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม 2565
- 5.3.4 ครั้งที่ 4 เรื่อง PowerPoint-Infographic เทคนิคการจัดทำ Presentation ของคุณจะไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป จัดโดย กจส. เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2565
- 5.3.5 ครั้งที่ 5 เรื่อง การเขียนข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์ จัดโดย สลก. เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2565
- 5.3.6 ครั้งที่ 6 เรื่อง โครงการคลินิกข้อมูลข่าวสารเคลื่อนที่ผ่านระบบออนไลน์ จัดโดย สลก. เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2565

6. ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงอย่างเป็นรูปธรรม

- 6.1 ภายในศูนย์บริการประชาชนเป็นระเบียบ มีพื้นที่ใช้สอย และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมเพิ่มขึ้น
- 6.2 โพสต์เตอร์ชุดข้อมูลเกี่ยวกับกรมควบคุมมลพิษ ข้อมูลด้านนโยบายและแผน ข้อมูลด้านมลพิษและสิ่งแวดล้อมทำให้ผู้รับบริการได้รับทราบข้อมูลเบื้องต้นและสามารถค้นหาข้อมูลเชิงลึกได้จาก OR Code